

Fra de gamle Bylaug

ved Lauz Kristensen

Publikation nr. 5

Lokalhistorisk Arkiv Ejby 1975

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Indledning	s. 3
Fra Bro bys bylov, Brenderup sogn.....	s. 5
Fra Fjelsted bys bylov, Fjelsted sogn.	s. 7
Fra Emtekjær bys bylov, Tanderup sogn.	s. 12
Lidt fra Husby sogn.....	s. 15

Dette hefte er udgivet af Lokalhistorisk Arkiv i Ejby kommune i 1975 - trykt i 250 eks.

Heftet sendes som en hilsen til alle Støtteforeningens medlemmer.

Øvrige udgivelser samt dette hefte kan stadig købes i arkivet og hos Støtteforeningen.

Tekst: Laust Kristensen
Forside tegnet af Günther Hansen.
Xeroxkopieret.

INDLEDNING.

Enhver landsby i Danmark har haft sit eget bylaug. Det har således været en ganske almindelig institution. Det var ikke sognet som sådan, der var området for bylauget, men det var landsbyen. Da man i 1844 lavede den nye matrikel, har man måske taget hensyn til bylaugene på den måde, at de enkelte ejerlag viser, hvor der tidligere var bylaug. .

Disse bylaug er af meget gammel dato, man kender således vedtægter for sådanne laug fra før reformationen. I det store samlerværk "Vider og Vedtægter", der udkom kort efter århundredeskiftet er der samlet love og bestemmelser fra mange bylaug. Dog er de gamle love, som er omtalt i det følgende ikke med.

Sådanne vedtægter, som er gengivet fra Bro, Fjeldsted og Tanderup er sådan set ikke noget særligt, for der har eksisteret love for alle bylaugene, det der er særligt er, at vi har lovene bevaret. Ethvert medlem af bylauget, og tidligere var alle, der boede på stedet medlemmer, det var man næsten nødt til at være - kendte jo disse love, de var lige så selvfølgelige, som vinter og sommer. Kun i det tilfælde, hvor der opstår problemer, begynder man at skrive lovene ned, eller måske et kvæ-rulerende medlem giver anledning dertil.

Der er ingen tvivl om, at forholdene i landsbyerne har været ganske nøje regulerede - der var ikke ret meget, der var overladt til tilfældigheder. Det frie liv, som nogen måske forestiller sig, har ikke været det almindelige. De afskrifter, som vi her har fortæller os også, at alt det nye, der med op-hævelse af landsbyfællesskabet omkring 1800, kræver nytænkning, og hvis man skal fastholde det gamle må man nu til at skrive det ned. Det man ofte vil finde nedskrevet fra den tid er reglerne for ind- og afgang - den mere selskabelige side af byens liv. Det kunne tyde på, at fællesskabet har været ved at gå i opløsning.

Bestemmelserne fra Emtekjær om hegn og led er også en følge af fællesskabets ophævelse, det man før var fælles om, bliver nu henlagt til den enkelte, man er inde i en ny tid. Før fællesskabets ophævelse var bylaugene ikke et spørgsmål om interesse, men en nødvendighed. For den opvakte en hemsko, for den træge en spore. Landsbyen var en enhed, hvor der ikke var meget plads for den enkelte til sær-

lig udfoldelse, men alle måtte pænt følge de skikke, som havde været gældene i generationer.

Vedtægterne fra Fjelsted by er måske de mest givende, da disse vedtægter fører os endnu et lille skridt nærmere ind på dagliglivet. Disse vedtægter er nedskrevet ved den næste skillelinie i den lokale administration, idet vi i 1841 får sogneforstanderskabene. En del af de spørgsmål, man før havde taget stilling til på byens stævne, det bestemmes for fremtiden af sogneforstanderskabet, der nu er blevet til kommunalbestyrelsen.

I disse vedtægter fra Fjelsted ser vi, hvordan man var fælles om tyr og orne, hvordan man skulle hjælpe hinanden med at bygge, med at slå senegræs, med bud (ægt) til købstaden o.s.v.

I det hele taget ønsker vi fra arkivet, at man ved at læse disse få sider ligesom kunne få et pust af det liv, som vore fædre levede i disse egne for et par eller fire generationer siden. Overgangene er altid glidende, en del gamle skikke holdes i hævd andre glemmes.

Ligesom det er nævnt under Bro by, sådan er det også i Ejby, at man har genoptaget den gamle skik at holde oldermændsgilde. Bønderne i den gamle Ejby landsby samles hver 3. påskedag til oldermændsgilde på omgang, som i gamle dage, men det er også en ny tradition, da man først har genoptaget denne skik i 1935. Der er tilsyneladende ikke bevaret gamle bylove.

Også i Mosegård har man genoptaget den gamle skik, men det er af endnu nyere dato, idet man her samles 5. maj, og skikken vistnok først indført omkring 1951.

Ejby præstegård 25. april 1975

lk

ANGAAENDE IND- OG AFGANG MED ANDRE INDGAAEDE VED-
TÆGTER BROE BYES BEBOERE VEDKOMMENDE.

1. Ved Indgang, naar en Mand tiltræder en Gaard til Beboelse, da udgiver han til vores samte grande Laug 2 Kander Brændevin, en Halvtønde Øl, en Pund Tobak, men herved observeres, at naar to ny Folk tager en Bopæl tilsammen, da udgiver de dobbelt. Men herimod af dette anførte udgiver en Husmand kun det halve - undtagen en Pund Tobak.

2. Ved Afgang - vi har forhen ved vores christelige Liiges Begjængelse samte vores Laug henbaaret vores afdøde Liig til Kirkegaarden, men formedelst Vejens Længde og undertiden Vanskelighed vil vi for Eftertiden kjøre vores christelige afdøde Liig derhen, men enhver Beboer skal være pligtig, at henfølge Liiget med en Karl.

Hvor vores afdøde Liig udtages, udgives til Lauget 4 Kander Brændevin, en Halvtønde Øl, en Pund Tobak, men herved observeres, at hvad Lauget ikke drikker af det for berømte (eller måske - det før omtalte) den Dag Liiget henføres, det hører den til, som udreder Liiget, men iøvrigt maa dette, som udgives være forsvarlig got.

De smaa Børn, som bortdør, maa de henføre, som de got synes.

3. Iligemaade, naar vi holder Majgilde, udgiver Oldermanden, hvor Gildet skal holdes, til vores Laug en Tønde Øl, en Kande Brændevin tilligemed en Pund Tobak.

4. Endelig naar vi holder Høslettegilde, som og gaar om i Byen efter Tour, udgiver Manden, hvor Gildet holdes til vores Laug en Tønde Øl og en Pund Tobak (En Kande Brændevin, er streget ud).

5. At dette saaledes af os samte er vedtaget og indgaaet, bekræftes med vore Hænders Underskrift.

Datum Broe d.6. Januar 1802.

Mads Sørensen, Find Jørgensen, Peder Andersen, Hans Jensen, Hans Clemensen, Gorritz Jørgensen, Rasmus Andersen, Jens Madsen, Jørgen Jensen, Peder Rasmusen, Hans Madsen, Niels Andersen, Rasmus Jacobsen, Jørgen Andersen, Hans Laursen, Niels Andersen, Poul Jørgensen, Hendrich Johansen, Anders Poulsen, Niels Hansen, Anders Laursen.

I et af afskrifterne - det der synes ældst - staar der som afslutning (det er sikkert indledningen): Vi underskrevne Gaardmænd her i Broe og Husmænd sammesteds, har undertegnede Dags Dato med overlagt og velberaa Hu indgaaet med hverandre følgende Forening og Bestemmelse angaaende Indgang og Afgang deslige andre berørte Poster, som skal for Eftertiden tjene til Efterretning lydende som følger.

Denne rest af den gamle bylov for Bro by i Brendstrup sogn, har arkivet fået af Matthias Olsen. Afskriften efter originalen synes foretaget af L. M. Kelstrup i 1899.

En næsten ligelydende afskrift er foretaget af Jens Peter Eriksen, Bro, i 1943, men det kunne godt være en afskrift af Kelstrups. Det vides ikke, om originalen endnu findes.

I 1943 genoptog man skikken i Bro med at holde oldegermandsgilde 1. maj. Endnu i 1975 synes traditionen at blive opretholdt.

DENNE PROTOKOLL

Som tilhører FJELSTED BYES GAARDMÆND, og i denne Bog ere indført alle de Skikke og Vedtægter, som erten ere paabudet imellem Byens Mænd eller herefter bliver bestemt - og ere omtrent det samme, som vore Forfædre fra Arilds Tid har iagttaget og haver gjælt imellem dem.

Og hvad her er indført og underskrevet af Mændene selv har ingen enkelt Mand Lov til at overtræde samme, men skal gælde som en virkelig By-Lov og holdes i alle Henseende. Og denne Protocoll skal følge Byens Oldermænd, og forvares godt, afleveres i ubeskadiget Tilstand til den tiltrædende Oldermænd.

Fjelsted den 1. Maj 1840

Skrevet efter Bye-
mændenes Forlan-
gende af
Lars Møller.

1. Enhver ny Mand med Husstand eller ethvert Par unge Gaardfolk give som Indgang i Lauget hel Indgang 1 Tønde Øl, 4 Kander Brændevin og 2 Pund Tobak og fire Musekander til de unge Folk - for en enkelt Mand eller Kone det halve, Musikken undtagen, desuden gives ved saadan Lejlighed passende Smørebrød til Lauget.
2. Enhver første May giver den fratrædende Oldermænd efter rigtig Omgang Maygilde 1 Tønde Øl, 4 Kander Brændevin, 2 Pund Tobak, fri Musik til de unge Folk og Smørebrød som ved Indgangen.
3. Hver Sommer ved Slaatiden giver den fungerende Oldermænd Slaagilde i Tønde godt Øl, der betales med 2 Rbd. Sedler, 4 Kander Brændevin, der betales efter de gældende Priser, 1 Pund Tobak uden Betaling. Og Musikken betaler de unge Folk selv. Desuden holder Oldermænd eller den, der tilfalder, en dygtig Orne til Lauget.
4. Er enhver Mand forpligtet - Hans Andersen, Hans Christoffersen, Niels Larsen undtagen - at holde en forsvarlig Tyr efter rigtig Omgang, som den tilfalder; den foregaaende holder en mindre dito, men senere er det vedtaget at holde 2 Tyre, en i hver Bye-Ende; og ligeledes holdes en lille Tyr i hver Bye-Ende, som bruges til Qvier og Ungkræ. - Saavel (for) Ornen som Tyren faar den, som holder dem ingen Betaling af det Laug, som selv holder Orne og Tyr, men de som ere udenfor, betaler for samme.

5. Naar en Mand i Lauget bygger, da ere de andre Mænd i Lauget pligtig at hjælpe ham, om forlanges, ved Egt til Købstaden, en Karl til at rejse Hus, slaae Quic, Klinen og deslige.

6. Tillige er det en Vedtægt, at enhver har for Sæde i Lauget og andre Sammenkomster, som de ere gamle i Lauget til. Det er den, som har givet Indgang først, der sidder øverst.

7. Saa bemyndiges ogsaa Oldermændene til efter rigtig Omgang at tilsige Mændene i Bygang og Laugets Anliggender. Det erindres tillige, at Hans Christoffersen har givet til Lauget 1 Potte Brændevin for hans Jord, der ligger sønden for Huset, hvilket han har indtaget fra Gaden og var Byens Fald i gamle Dage.

8. For at afværge den Skade, som løse Kreaturer forvolder i Gyderne og paa Gaden, da skal det herefter være Oldermændens Pligt sa snart det paakræves straks ved tvende Mænd at lade de løse Kreaturer optage og bringe hjem i sin Gaard.

9. Det er ogsaa en gammel Skik, at enhver, der i eget Anliggende lader Bymændene sammenkalde, giver 1 Potte Brændevin. Saa giver ogsaa den fratrædende og indtrædende Oldermænd hver 1 Potte Brændevin hver 1. Maj.

10. Det er tillige Oldermændens Pligt en Gang hvert Aar, naar han kan skønne, det behøves, eller det forlanges, at hjemtage en Tønde Tjære til Delling i Lauget. Tønden beholder Oldermændene uden Betaling.

Fjelsted den 2. May 1840

For at forebygge og for Fremtiden at afværge, at fattige Fremmede og Almisseelemmer ikke saaledes som hidtil skal indgaa i Sognet, ere vi samtlige Gaardbeboere og undertegnede enedes om -

1. At herefter maa ingen af os hverken sælge eller bortleje til uden Sogns Fremmede ikke mindre end 3 - 4 Tdr. Land eller saa meget, at derpaa kan græsses og fodres en Ko og et Faar, med mindre, at Vedkommende selv skal være pligtig til selv at forsørge dem.

2. Hvo, som allerede har Fæstehuse - at skulle være pligtige til at bortfæste dem alene til de her i Sognet boende saavidt muligt, og tilholde de alle de bortfæste Huset (til) fæstere, at de udsiger

og bortskaffer her alle Indsiddere af disse Huse, saa at de fraflytter til 1. November 1841.

I Anledning af, at Lars Rasmussen ikke vil opfylde sine her indgaaede Forpligtelser (ulæseligt) her i By-Lauget, saa er det vor Vedtægt herved, at han udgaar af Lauget herefter. Og ingen maa herefter paa Laugsfærd have noget med ham at gøre; og hvem som gør det, betaler 5 Daler i Bøde til Byen. (tilføjet med en senere håndskrift)
Christian Kam er fritagen for anførte Verg (Hverv) han regner sig beslægtet.

Vi samtlige Bymænd ere enige om herefter ikke mere at give nogensomhelst Lov til at samle Brænde enten i By eller Mark, uden at Ejermanden selv kører det hjem, og hvis nogen antræffer ulovlige Brændesamlere og kan overbevise dem og lader dem gaa; da skal den Mand, som forser sig herimod betale en Mark til By Lauget, - og han er tillige forpligtet at bringe dem til Oldermændene; uden Hensyn til paa hvilken Grund de antræffes.

Eftersom Betleriet skal afskaffes efter Forordning, saa have vi samtlige Bymænd vedtaget: Naar nogen giver nogen Almisse uden for Sognets Fattige, da bøder de i Mulkt første Gang 1 Mark og anden Gang 2 Mark til Bylauget - naar det kan blive dem overbevist - og saa fremdeles. Dette vedgaaet af samtlige Bymænd med deres Underskrift.
Fjelsted d. 6. Maj 1840.

Foranførte Post angaaende Betleriets Afskaffelse tager sin Forandring derhen, at der bliver beskikket en Fattig-Foged til at paase, at der ingen Betleri finder Sted i Fjelsted By

----- (KOMMENTAR TIL DENNE UDGIVELSE)

Det forangående er en afskrift af Fjelsted Bymænds protokol, som er foretaget i 1921 af Gartner August Johansen.

Originalen findes i kommunens arkiv og er ret beskadiget, men de følgende tekster er taget derfra, da de omhandler beslutninger taget af bylauget, men

af en eller anden grund ikke medtaget af August Johansen, da han i 1921 afskrev det foranførte.

Af den Haugeplet som Offer Nielsen og Sadelmager Niels Andersen begge af Fjelsted har indtaget fra Fjelsted G-ede skal hver for sig betale 1 Potte Brændevin Aarlig som Leie, saalænge Fjelsted Bye Mænd synes de ikke har brug, men Leien skal i enhverhenseende være ophævet, naar Mændene med $\frac{1}{4}$ Aars varsel opsiger Leien.

Offer Nielsen
Niels Andersen

Under samme Dato den 1. Mai 1853 indvilligede By-mændene foranførte Fragtmand Offer Nielsen tilligemed Huus- og Tømmermand Mads Knudsen heraf Byen, at disse tvende navngivne, maatte afbenytte den saakaldte Mørkegyde saavidt Enhvers Have og Gaardsplads gaar, dog saaledes, at hvis der imod Forventning skulle ske Indsigelse ell. Klage fra Nogen uden for Lauget, saa haver Offer Nielsen og Mads Knudsen eller deres Eftermænd selv at afgjøre samme. Imod denne Indvilligelse forpligter disse 2 Mænd sig og deres Eftermænd at erlægge 1 (siger een) Potte Brændevins Værdi aarlig til Lauget hver 1. Mai. Det bemærkes, at denne "Mørkegyde" for Øieblikket ikke er mere end 6 Alen - i det Tilfælde, at det skulle ske Indsigelse eller Klage - de Paa-gjældende ikke ere forpligtede til at lægge meer end disse 6 Alen

Offer Nielsen
Mads Knudsen

Den 4. April 1859 blev Byelauget enige om, at op-hæve Tyrelauget i Fjelsted, saa der er ingen for-pligtelse til længere at holde Tyr paa Omgang her i Lauget, skulle vi til sin Tid blive enige om at holde Tyr paa Omgang igien, da bliver Niels Møller og Olle Jensens Enke de første der begynde at læg-ge en Tyrekalv til, til afbenyttelse som forhen til Byelauget.

-
Den forandring er vedtaget at den paa Lauget holde Orne skal for fremtiden holdes til afbenyttelse til Lauget til 1. Marts, istedet som forhen til 2. Februar.

(senere tilføjet)

Den 26. November 1873 blev Bylauget enigt om, at der skal betales 3 skilling for hver So der kommer til Orne.

(KOMMENTAR TIL DENNE UDGIVELSE)

Protokollen, som findes i kommunens arkiv, indeholder desuden en del skrivelser angående skolejord, samt optegnelser om vejvedligeholdelse, men sagerne vedrørende skolen hører under skolekommissionen og sagerne vedrørende vejene hører under sogneforstanderskabet.

I de papirer, der blev afleveret til arkivet fra det gamle bylaug var også andre ting, mest cirkulærer og lignende, men der var også nogle regnskaber over laugets udgifter og indtægter, men da disse regnskaber var ret løst ført og fra sidste del af 19. årh. vil jeg i stedet fremdrage nogle gamle regnskaber fra Emtekjærs bylaug.

FRA EMTEKER BYLAUG I TANDERUP SOGN.

Også i Tanderup sogn i Emtekær by eksisterede der i sin tid en protokol, hvor der tilsyneladende har stået mange interessante ting, men da Mads Jørgen Jørgensens gård brændte i 1961, brændte også protokollen. Nu afdøde Niels Kjørby fra Assens, der var en meget interesseret lokalhistoriker tog dog en afskrift af en del af protokollen. Denne afskrift har arkivet fået lov til at tage kopi fra gennem gårdejer Ejlf Andersen, idet Ejlf Andersen havde lånt kopien af en svigerdatter fra Mads Jørgen Jørgensens gård. I Fynske Årbøger for 1974 s. 37-44 har jeg skrevet en artikel derudfra, desværre havde jeg der kaldt svigerdatteren Fru Ellen Jørgensen for datter, hvilket jeg beklager. Vi er i arkivet gårdejer Ejlf Andersen og andre ligesindede meget taknemmelige, når det lykkes dem at fremdrage sådanne meget interessante dokumenter.

Fra denne protokol, eller afskriften, skal fremdrages følgende:

Leedenes Inddeling.

for

Beboerne udi Emtekær og Nache Bye.

1. Gaardmændene i Emtekær Bye. - tillægges

a) Thomas Pedersen.

- 1) Leedet fra Gyden i sin Lod, hvorigennem Rørrose Manden (el. Mændene) fordrer Vej.
- 2) halv Leed med Hiorte Mænd i Gyden fra Dallsbjerg.

b) Anders Grøn.

- 1) Ald Leedet imellem sin Lod i Aakrogen og Høemaen.
- 2) halv Leed ved sin Skovhave imellem ham og Rasmus Knudsen mod den østen Side.

c) Jesper Larsen.

- 1) Ald Leedet imellem sin Lod og Anders Grøns i Aakrogen
- 2) halv Leed med Bertel Larsen ved hans Lod.

d) Bertel Larsen.

- 1) halv Leed med Jesper Larsen imellem deres Lodder i Aakrogen.
- 2) Ald Leedet ved sin Lod mod Gyden.

e) Lars Andersen.

- 1) Ald Leedet ved Gyden ved sin Lod, som er paa Vejen fra Hans Jørgensen og Rasmus Andersens Hov-vej. - o.s.v.

Hegns Inddeling

for

Emtekiær og Nache Byer.

1. Gaardmændene i Emtekiær. -

nr.1 a) Thomas Pedersen tilkommer

- 1) Ald det Gl. Hegn ved Hiorte Byes Marker, som tilhører Byerne.
- 2) Ald Hegnet ved Kirke Gyden, fra Byen til Hiorte Mark.
- 3) Halv Hegn med Haare Mænd ved Aaen langs ved Krogen i Gilles Mark.
- 4) Halv med Bertel Larsen og Anders Grøn ved sine Loder ved Høe Maen.

nr.2 b) Anders Grøn tilkommer

- 1) Ald Hegnet mellem ham og Thomas Pedersen i Aækrogen.
- 2) Halv Hegn med Thomas Pedersen Øster og Sønder og Bertel Larsen Vester for sin EngLod
- 3) Halv Hegn med alle de Mænds Englodder, som støder mod hans Lod i Aækrogen.
- 4) Halv Hegn med Jesper Larsen i Aækrogen saa nær som 266 Alen.
- 5) Halv Hegn med alle de tilstødende Mænd ved sin Skov Lod.

nr.3 c) Jesper Larsen tilkommer

- 1) Halv Hegn med Anders Grøn i Aækrogen og 266 Alen der til.
- 2) Halv Hegn ved sine Englodder med de tilstødende og sammesteds Byens Gl. Hegn.
- 3) Halv Hegn med Skomageren og Væveren ved deres Lodder.
- 4) Ald det Nye Hegn ved Gyden ved Toften.
- 5) Ald Hegnet med Bertel Larsen i Aækrogen saa nær som 233 Alen.
- 6) Halv Hegn ved sin Skov Lod med Anders Grøn, Præsten og Peder Andersen.

nr.4 d) Bertel Larsen tilkommer

- 1) ved Jesper Larsen i Aækrogen 233 Alen.
- 2) Halv Hegn med Anders Væver i Aækrogen.
- 3) Ald Hegnet ved Gyden ved sin Lod.
- 4) Halv Hegn ved sin Skov Lod med de tilstødende, og halv Hegnet med Jesper Larsen.
- 5) Halv Hegn i Høe Maen med de tilstødende ved sin Lod.

nr.5 e) Lars Andersen tilkommer

- 1) Halv Hegn med Huusmanden ved sin Lod.
- 2) Ald Hegnet ved Gyden ved sin Lod

O.S.V.

Udtog af pengeregnskab fra samme protokol.

1837	indtægt	
16.5.	Mulkt for Hegn af Søren Steen Andersen	2 sk
18.6.	for sildigt til Stævne Hans Pedersen	
27.6.	ved at syne Mosen	1 pæl
	ved Sognefogdens vejstykke for Lars Andersen Emtekiær	3 pæl
15.7.	for sildigt til Stævne Lars Mo..	
30.7.	ved at siune mose	1 pæl
	og Villum Bøker	1 Koe
11.10.	for silde, Jørgen Larsen, Anders Nielsen Mads Pedersen og Sognefogden og de 4 Nacker	
	O.s.v.	

1837	udgift	
4.5.	Brandhielp til Schaldemose	2 rgd.
17.5.	dito til Søsøbye	4 rgd.
2.7.	dito til Bøydens (deinen ?)	4 rgd.
14.7.	dito til Peder Glarmester	1 rgd.
	til Søren Skræder for musek	1 rgd.
	til Slaagilde 5½ kander Brændevin	
	1 Potte Rom 15 Posioner Kaffe	
	1 pund hvidt Sukker 32 Kander øl.	
11.10.	2 Kander 1½ Potte Brændevin 1½ Potte Rom og 1 pund Sukker 10 Kander Øl 15 Posioner Kaffe 1 Kande Brændevin 3 Kander Øl	
	O.s.v.	

Sådan er der ført regnskab frem til omkring 1850.

- - -

Lad os slutte udtogene fra denne protokol med følgende, der også viser en side af tilværelsen.

Den 11. Okt. 1907 vedtoges, at for Fremtiden er det ikke tilladt at spille Kort ved Slaagildet, i modsat Fald skal Vedkommende betale 1 Kr. i Mulkt. Niels Jørgen Jørgensen, A.H.Andersen, Find Andersen, ulæseligt navn.

Undertegnede Koner ønsker, at Mændene undlader at spille Kort den Aften Slaagilde afholdes. Dersom nogen af de ærede Herrer sætter sig til at spille Kort i den Tid, der skal danses, maa de betale lda-ler i Mulkt derfor.

Kathrine Jensen, Abalone Rasmussen, Kathrine Jørgensen, Lavrine Rasmussen, Kathrine Andersen, Marie Ejlersen, Kirstine Pedersen.

Ovenstående ønskes underskrevet af Mændene.
(hvilket ikke skete !!)

HUSBY SOGN.

Anders Jørgensen, Hygind Vestergård, der er født i Sdr. Åby i 1841, har fortalt til pastor Spur bl.a. om bylauget (optegnet 1930-31).

Indgang i bylauget.

Indgang "igaj" i bylauget: Suppe, peberrods-kød, drikkegilde.

Når de nåede ud på aftenen, skulle de ud og "holde lyk" (2 mand). De stak en stok ned i øltønden.

Hvis de ikke havde drukket op, skulle der holdes gilde en dag til. Der blev også danset ved "igaj" Nogle spillede kort.

(Begravelse holdtes i to dage)

Bylauget.

Oldermandsskiftet hvert år. Man samledes hos oldermanden. Fire årlige møder: 6. januar, 3. april, 6. juli og 6. oktober. Der deltes almisser ud til de fattige: rugmel, gryn, smør og æg.

Oldermanden kaldte til bystævnet.

Gilder: 1. maj volmersgilde, 6. juli slågilde (det kgl. om formiddagen, og de unge om eftermiddagen til smørrebrød og kaffe, dans om aftenen.

Mikkelsdag var vi også samlede for at betale tyre- og ornepenge. Hvis vi kom for silde skulle vi betale en pæl brændevin.

Der var et vist sammenhold blandt alle folk.

Såvidt Anders Jørgensen - om disse traditioner er fra Sdr. Åby eller Hygind, kan man ikke se. Derimod fremgår det af det optegnede, at da Anders Jørgensen blev gift i 1877 og flyttede til Hygind gav han indgang. Sdr. Åby og Hygind kan godt have haft forskellige traditioner, selv om de begge ligger i Husby sogn.

BALSLEV SOGN.

Fra Balslev kendes en samlingsliste for Balslev sogn, der er nedskrevet i 1841 - det kan være en rest af den gamle bylov. Også i Balslev samledes man 1. maj.

Af en anden optegnelse fra Balslev ser man også, at man der har holdt volmersgilde.

LOKALHISTORISK ARKIV i EJBY KOMMUNE
har udgivet følgende publikationer:

- nr. 1 - 1971 : Bidrag til Ejby sogns historie
af Vedel Simonsen (1832)
Balslev-Ejby sognes bebyggelse
i oldtiden, af Niels H. Andersen.
- nr. 2 - 1972 : Balslev kirke af Laust Kristensen.
- nr. 3 - 1973 : Jochum Anchersen en vestfynsk bonde
af Laust Kristensen -
jvf. Fynske Årbøger 1972 s. 44-71
- nr. 4 - 1974 : Landevej og Vejvæsen af
Eskel Sørensen (1815)
- nr. 5 - 1975 : Fra de gamle bylaug
af Laust Kristensen.

Alle publikationerne (undtagen nr 3) kan købes
ved henvendelse til arkivet eller Støtteforenin-
gen.

LOKALHISTORISK ARKIV i EJBY KOMMUNE (opr. 1969)
modtager arkivalier (papirer, kort og billeder) af
enhver art fra private, foreninger, virksomheder,
forretninger, institutioner m.v. til opbevaring for
senere slægter.